

Олександр Качура

ОСНОВНІ КРИТЕРІЇ КЛАСИФІКАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕДУР ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ

The main criteria for the classification of administrative registration procedure set out in the article. This article also made suggestions for the author's classification of such procedures. Identified the following basic criteria for the classification of administrative procedures for state registration: 1) The function criterion; 2) criterion in order of implementation of administrative procedures state registration; 3) criterion depending on the object of activity; 4) legislative criterion; 5) criterion for distribution of subjects; 6) criterion for distribution of objects. The article analyzes each of these criteria.

It was determined that the functional purpose depending on direction of the Public Administration isolated "external hardware" and "outer directed" administrative procedures of state registration. By order of implementation of the administrative procedures of state registration can be divided into normal and simplified procedures (formal and informal). Criterion depending on the subject of activity of the public administration in its relations with the subjects of registration (depending on the purpose that is achieved by using registration). Functional administrative procedures of state registration can be classified into: allocation law and connected with ensuring performance of citizens and legal entities of their responsibilities.

Legislative criterion depends on the availability and location of state registration of legal acts, in particular, the Constitution of Ukraine, laws of Ukraine, subordinate legislation of Ukraine, other normative legal acts of Ukraine, as well as international acts. Presented arguments in favor of the subordinate legal act may regulate some issues of administrative registration procedures. For the objects of classification of administrative procedures of the state registration carried out mostly looking at essence of the state registration of individual objects. According to the study proposed author's classification of administrative procedures of the state registration: 1) the functional purpose; 2) the order of execution of administrative procedures of the state registration; 3) depending on the object of activity; 4) legislative criterion; 5) for the subjects; 6) for the object.

Актуальність дослідження критеріїв класифікації адміністративних процедур державної реєстрації визначається тим, що проблема визначення вказаних критеріїв досі не отримала однозначного вирішення. Здійснення класифікації адміністративних процедур державної реєстрації має як теоретичне, так і практичне значення, адже така класифікація вона дає змогу диференційовано регулювати особливості розгляду та вирішення різних категорій адміністративних справ щодо державної реєстрації, враховуючи специфіку суб'єктів, об'єктів, порядок здійснення окремих процедур та інших критеріїв класифікації.

Аналіз публікацій і досліджень. Питаннями класифікація адміністративних процедур державної реєстрації займалися такі автори як Н. В. Галіцина, О. В. Кузьменко, О. С. Лагода, Я. О. Пономарьова, А. В. Солонар, В. В. Степаненко, Н. М. Углик та інші. Позитивно оцінюючи здобутки цих та інших дослідників, все ж слід зауважити, що до сьогодні не вироблено чітких критеріїв такої класифікації.

Мета статті полягає у тому, щоб на основі теорії адміністративного права, практики діючого законодавства сформулювати чіткі критерії класифікації адміністративних процедур державної реєстрації в Україні.

Виклад основних положень. Класифікація адміністративних процедур державної реєстрації повинна відбуватися за певними критеріями. Проаналізувавши законодавчі положення та теоретичні розробки, можемо виділити наступні основні критерії класифікації адміністративних процедур державної реєстрації: 1) критерій за функціональним призначенням; 2) критерій за порядком здійснення адміністративних процедур державної реєстрації; 3) критерій залежно від предмета діяльності; 4) законодавчий критерій; 5) критерій розподілу за суб'єктами; 6) критерій розподілу за об'єктами.

Критерій за функціональним призначенням. За цим критерієм залежно від спрямованості діяльності публічної адміністрації виділяють «зовнішньоапаратні» та «зовнішньоспрямовані» адміністративні процедури¹. Тому загальна діяльність органів, які здійснюють реєстрацію, два вектори спрямованості: перший «внутрішній» – діяльність адміністративних органів здійснюється без залучення до неї приватних осіб, тобто це відносини, що виникають та виконуються в межах системи органів виконавчої влади (наприклад, виконання доручень вищих органів нижчими за ієрархією управлінської системи); другий «зовнішній» – передбачає наявність, крім власне адміністративного органу, ще одну сторону, тобто приватну (фізичну або юридичну) особу².

За порядком здійснення адміністративні процедури державної реєстрації можуть бути розподілені на звичайні та спрощені процедури (формальні та неформальні). Так, Н. В. Галіцина зазначає, що «...Надзвичайно важливим, з точки зору забезпечення прав та законних інтересів особи, є рівень урегульованості адміністратив-

¹ Тимошук, В.П. (авт.-упоряд.) (2003). *Адміністративна процедура та адміністративні послуги: Зарубіжний досвід і пропозиції для України*. Київ: Факт, 24.

² Лагода, О.С. (2007). *Адміністративна процедура: теорія і практика застосування*: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Ірпінь, 27.

ної процедури»¹. Дійсно, відповідно до проекту Концепції реформування публічної адміністрації в Україні, адміністративна процедура повинна бути простою та ефективною. У випадках, коли адміністративний акт може зачіпати права та законні інтереси інших приватних осіб (заінтересованих осіб), або коли вимагається вчинення додаткових процедурних дій (витребування документів або інформації, проведення слухання, експертиза тощо), має застосовуватися визначена законом формалізована процедура².

Критерій залежно від предмета діяльності органів публічної адміністрації у взаємовідносинах із суб'єктами реєстрації (залежно від мети, яка досягається застосуванням реєстрації) функціональні адміністративні процедури державної реєстрації можуть бути класифіковані на: 1) правонаділяючі; 2) пов'язані із забезпеченням виконання громадянами та юридичними особами своїх обов'язків.

Законодавчий критерій. Вказаний критерій залежить від наявності та місця державної реєстрації у нормативно-правових актах, зокрема, у Конституції України, у законах України, у підзаконних актах України, у інших нормативно-правових актах України, а також у міжнародних актах. Класифікація адміністративних процедур державної реєстрації за цим критерієм – непроста справа, оскільки у законодавстві України присутній значний масив актів щодо зазначеного питання. Так, О. В. Кузьменко говорить про більше як 750 нормативно-правових актів, якими регламентуються суспільні відносини у сфері державної реєстраційної діяльності³. Подібну кількість актів називає і В. В. Степаненко⁴. За нашими дослідженнями, база «Законодавство України» (станом на кінець жовтня 2014 року) видає 4385 документів, які підпадають під параметри пошуку «державна реєстрація», «державний реєстр» та суміжних понять. Звичайно, більшість із них поточного розпорядчого характеру. Наприклад, постійно видаються накази Міністерства юстиції України про повернення нормативно-правових актів без державної реєстрації для доопрацювання. Проте вже така кількість документів вказує на

¹ Галіцина, Н.В. (2010). Класифікаційний розподіл адміністративних процедур. *Вісник Запорізького національного університету*, 3: *Юридичні науки*, 57.

² Коліушко, І.Б., Тимошук, В.І. (упоряд.) (2006). *Реформа публічної адміністрації в Україні: проекти концепції та законів*. Київ Конус-Ю, 17.

³ Кузьменко, О.В. (2006). Гносеологічна природа реєстраційного провадження. *Форум права: науковий журнал*, 2, 91. <http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2006_2_14.pdf>.

⁴ Степаненко, В.В. (2011). Реєстраційні провадження у діяльності Державної автомобільної інспекції МВС України. *Форум права: науковий журнал*, 1, 968. <http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2011_1_156.pdf>.

труднощі класифікації адміністративних процедур державної реєстрації за законодавчим критерієм.

У Конституції України про реєстрацію говориться лише у ст. 117, де зазначено, що в порядку, встановленому законом, підлягають реєстрації нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

Норми щодо державної реєстрації визначені у деяких міжнародних актах. Відповідно до ст. 9 Конституції України та ст. 19 Закону України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 року № 1906-IV¹ чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства і застосовуються у порядку, передбаченому для норм національного законодавства. Наприклад, міжнародними актами передбачено реєстрацію об'єктів, що запускаються в космічний простір (Конвенція про реєстрацію об'єктів, що запускаються в космічний простір від 15 вересня 1976 року)², реєстрацію шлюбів (Конвенція про згоду на взяття шлюбу, шлюбний вік та реєстрацію шлюбу від 10 грудня 1962 року³) та ін.

Щодо законів України, то вони регулюють адміністративні процедури державної реєстрації значно ширше. Зокрема, прямо говориться про державну реєстрацію у законах України «Про Державний реєстр виборців» від 22 лютого 2007 року № 698-V (в редакції Закону України від 21 вересня 2010 року № 2536-VI)⁴, «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» від 1 липня 2010 року № 2398-VI⁵, «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» від 1 липня 2004 року № 1952-IV (в редакції Закону України від 11 лютого 2010 року № 1878-VI)⁶, «Про дер-

¹ Закон про міжнародні договори України 2004 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 50, 540.

² Конвенція про реєстрацію об'єктів, що запускаються в космічний простір від 14 січня 1975 року (2001). *Космічне право України: збірник національних і міжнародних правових актів*. 3-є вид., перероб. та доп. Київ: Юрінком Інтер, 106-110.

³ Конвенція про згоду на взяття шлюбу, шлюбний вік та реєстрацію шлюбу від 10 грудня 1962 року (2001). *Нелегальна міграція та торгівля жінками у міжнародно-правовому контексті: у 2-х кн.: Кн. 1; Ч. 2*. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Київський ун-т права, Національна академія внутрішніх справ України, 168-169.

⁴ Закон про Державний реєстр виборців 2007 (Верховна Рада України). *Офіційний вісник України* (2010), 77, 2722.

⁵ Закон про державну реєстрацію актів цивільного стану 2010 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 38, 509.

⁶ Закон про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень 2004 (в редакції Закону України від 11 лютого 2010 року № 1878-VI)

жавну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» від 15 травня 2003 року № 755-IV¹, «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» від 20 листопада 2012 року № 5492-VI², «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень» від 18 листопада 2003 року № 1255-IV³, «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 6 липня 1995 року № 265/95-ВР (в редакції Закону України від 1 червня 2000 року № 1776-III)⁴, «Про ідентифікацію та реєстрацію тварин» від 4 червня 2009 року № 1445-VI⁵ та ін.

Деякі закони України також регулюють певні відносини щодо державної реєстрації, хоча у їхніх назвах прямо на це не вказується. Так, державна реєстрація юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність здійснюється відповідно до ст. 17 Закону України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 року № 2121-III⁶, державна реєстрація громадських об'єднань здійснюється відповідно до ст. 12 Закону України «Про громадські об'єднання» від 22 березня 2012 року № 4572-VI⁷, державна реєстрація лікарських засобів здійснюється відповідно до ст. 9 Закону України «Про лікарські засоби» від 4 квітня 1996 року № 123/96-ВР⁸ та ін.

Щодо підзаконних нормативно-правових актів України з питань державної реєстрації, то хоча Конституція України не містить поняття «підзаконний акт» чи подібних понять, у законодавстві Украї-

(Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 18, 141.

¹ Закон про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців 2003 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 31-32, 263.

² Закон про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус 2012 (Верховна Рада України). *Офіційний вісник України*, 93, 3771.

³ Закон про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень 2003 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 11, 140.

⁴ Закон про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг 1995 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 38, 315.

⁵ Закон про ідентифікацію та реєстрацію тварин 2009 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 42, 635.

⁶ Закон про банки і банківську діяльність 2000 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 5-6, 30.

⁷ Закон про громадські об'єднання 2012 (Верховна Рада України). *Офіційний вісник України*, 30.

⁸ Закон про лікарські засоби 1996 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 22, 86.

ни цей термін використовується досить широко (наприклад, у ст. 19 Закону України «Про асоціації органів місцевого самоврядування» від 16 квітня 2009 року № 1275-VI¹, у ст. 1 Закону України «Про будівельні норми» від 5 листопада 2009 року № 1704-VI², у ст. 19 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 року № 3477-IV³ та ін.). Відповідно до одного з останніх проектів Закону України «Про нормативно-правові акти» (zareєстрований за № 0922 від 12 грудня 2012 року)⁴ підзаконний нормативно-правовий акт – це нормативно-правовий акт суб'єкта нормотворення, який приймається (видається) на основі Конституції і законів України, міжнародних договорів України та спрямований на їх реалізацію.

Чи може підзаконний нормативно-правовий акт регулювати питання адміністративних процедур державної реєстрації? На наш погляд, може. Справа у тому, що у ст. 92 Конституції України, де зазначено норми, які визначаються виключно законами України, про державну реєстрацію мова не йдеться, хоча деякі питання державної реєстрації повинні регулюватися виключно законами України, наприклад, організація і порядок проведення виборів і, відповідно, державна реєстрація виборців (п. 20 ч. ч. 1 ст. 92 Конституції України).

Підзаконні нормативно-правові акти спрямовані здебільшого на виконання норм про державну реєстрацію, які прописані у законах України. Наприклад, Постановою Кабінету Міністрів України «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір» від 27 грудня 2001 року № 1756⁵ затверджено Порядок державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір, який визначає процедуру подання заявок на реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір, їх розгляду, державної реєстрації, публікації ві-

¹ Закон про асоціації органів місцевого самоврядування 2009 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 38, 534.

² Закон про будівельні норми 2009 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 5, 41.

³ Закон про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини 2006 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 30, 260.

⁴ Проект Закону про нормативно-правові акти, внесений народним депутатом України Ю. Р. Мірошниченком 2012. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=45021>.

⁵ Постанова про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір 2001 (Кабінет Міністрів України). *Офіційний вісник України*, 52, 2369.

домостей про цю реєстрацію, видачі свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір, а також ведення Державного реєстру свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір і Державного реєстру договорів, які стосуються права автора на твір, яка здійснюється Державною службою інтелектуальної власності.

Норми щодо державної реєстрації, визначені у актах України, на практиці реалізуються у актах відповідних органів, уповноважених проводити державну реєстрацію. Наприклад, державна реєстрація змін до установчих документів юридичної особи у м. Кривий Ріг Дніпропетровської області проводиться відповідно до Інформаційної картки адміністративної послуги, затвердженої Наказом Криворізького міського управління юстиції від 3 липня 2013 року № 151¹.

Критерій за суб'єктами. На наш погляд, за цим критерієм адміністративні процедури державної реєстрації можна класифікувати значно ширше, тому його варто взяти одним із за визначальних. Зокрема, за суб'єктами процедури державної реєстрації можна класифікувати на дві великі групи: 1) суб'єкти, які здійснюють процедури державної реєстрації; 2) суб'єкти, які реєструються. Відповідно вказані суб'єкти також можна класифікувати за різними критеріями.

Так, серед суб'єктів, які здійснюють процедури державної реєстрації, слід виділити наступні: 1) суб'єкти, для яких процедури державної реєстрації входять у інші їхні обов'язки; 2) суб'єкти, для яких процедури державної реєстрації є основним обов'язком (спеціалізовані суб'єкти).

Серед перших можна виділити: 1) Президента України (видання актів у сфері державної реєстрації, наприклад, прийняття указів «Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади» від 3 жовтня 1992 року № 493/92², «Про затвердження Положення про Державну реєстраційну службу України» від 6 квітня 2011 року № 401/2011³ та ін.); 2) Верховну Раду України (окрім прийняття законів України у сфері державної реєстрації видання постанов розпорядчого характеру, наприклад, постанови «Про затвердження положень про паспорт

¹ *Наказ про державну реєстрацію змін до установчих документів юридичної особи 2013* (Криворізьке міське управління юстиції). Веб сайт Криворізького міського управління юстиції. <http://krivoyrog-justi.ucoz.ua/UO/derzhavna_reestracija_zmin_do_ustanovchikh_dokumen.docx>.

² *Указ про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади 1992* (Президент України). *Збірник указів Президента України*, 4, 38-40.

³ *Указ про затвердження Положення про Державну реєстраційну службу України 2011* (Президент України). *Офіційний вісник України*, 28, 1163.

громадянина України, про свідоцтво про народження та про паспорт громадянина України для виїзду за кордон» від 26 червня 1992 року № 2503-ХІІ¹ та ін.); 3) Кабінет Міністрів України (видання актів у сфері державної реєстрації, наприклад, затвердження своєю Постановою Порядку державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень і Порядку надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно² та ін.); 4) Міністерство юстиції України (відповідно до Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого Указом Президента України від 6 квітня 2011 року № 395/2011³ поряд іншими функціями Мін'юст України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації політики з питань реєстрації актів цивільного стану, питань державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, питань державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, питань реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань, статутів, друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності; 5) інші суб'єкти (наприклад, до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать поряд з іншим здійснення заходів щодо ведення в установленому порядку єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов – підпункт 12 п. «б» ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР⁴). Серед суб'єктів, для яких процедури державної реєстрації є основним обов'язком (спеціалізовані суб'єкти), насамперед варто виділити Державну реєстраційну службу України, яка діє відповідно до Указу Президента України «Про затвердження Положення про Державну реєстраційну службу України», Державну міграційну службу України, яка діє відповід-

¹ Постанова про затвердження положень про паспорт громадянина України, про свідоцтво про народження та про паспорт громадянина України для виїзду за кордон 1992 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 37, 545.

² Постанова про затвердження Порядку державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень і Порядку надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно 2013 (Кабінет Міністрів України). *Офіційний вісник України*, 96, 3549.

³ Указ про затвердження Положення про Міністерство юстиції України 2011 (Президент України). *Офіційний вісник України*, 28, 1162.

⁴ Закон про місцеве самоврядування в Україні 1997 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 24, 170.

но до Указу Президента України «Питання Державної міграційної служби України» від 6 квітня 2011 року № 405/2011¹ та ін.

За суб'єктами, які реєструються, можна виділити наступні дві великі групи: 1) реєстрація фізичних осіб; 2) реєстрація юридичних осіб.

Так, серед адміністративних процедур державної реєстрації фізичних осіб слід виділити наступні категорії: громадян України; іноземців та осіб без громадянства; біженців; переселенців; фізичних осіб – підприємців; військовослужбовців та прирівнених до них осіб (допризовників, призовників, військовозобов'язаних, резервістів); осіб, що за умовами і характером своєї роботи пов'язані з постійним переміщенням (моряки, учасники експедицій тощо); платників податків; виборців; осіб, хворих на соціально небезпечні хвороби (ВІЛ-інфікованих, психічно хворих, інфекційно-хворих та ін.); постраждалих внаслідок катастроф техногенного характеру; учасників бойових дій; ветеранів праці; отримувачів гуманітарної допомоги; безробітних громадян та громадян, які шукають роботу; інших фізичних осіб.

Серед адміністративних процедур державної реєстрації юридичних осіб слід виділити наступні категорії: суб'єктів підприємницької діяльності; банків; громадських об'єднань; органів територіальної самоорганізації населення; об'єднань співвласників багатоквартирних будинків; житлово-будівельних і гаражних кооперативів; друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств; адвокатських об'єднань; політичних партій; релігійних організацій; інших юридичних осіб.

Критерій за об'єктами. За об'єктами класифікацію адміністративних процедур державної реєстрації проводять здебільшого, розглядаючи сутність державної реєстрації окремих об'єктів. Наприклад, О. В. Кузьменко виокремлює такі реєстраційні провадження: реєстрація юридичних осіб; реєстрація політичних партій; реєстрація громадських організацій; реєстрація релігійних організацій; реєстрація актів цивільного стану; реєстрація транспортних засобів; реєстрація прав на нерухоме майно; реєстрація обмежень прав на нерухоме майно тощо².

В. В. Степаненко, розробляючи систему реєстраційних проваджень у діяльності Державної автомобільної інспекції МВС України,

¹ Указ про питання Державної міграційної служби України 2011 (Президент України). *Офіційний вісник України*, 29, 1239.

² Кузьменко, О.В. (2012). *Курс адміністративного процесу*. Київ: Юрінком Інтер, 113.

виділяє такі реєстраційні провадження за об'єктами: транспортні засоби; торговельні організації, підприємства-виробники та суб'єкти підприємницької діяльності, пов'язаної з реалізацією транспортних засобів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери; заклади, що проводять підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів; дорожньо-транспортні пригоди; ділянки і місця концентрації ДТП; угони транспортних засобів і транспортні засоби, які перебувають у розшуку; викрадені або втрачені номерні знаки, реєстраційні документи на транспортні засоби та документи водія; номерні знаки транспортних засобів, що виготовляються на індивідуальне замовлення їх власників; дозволи на встановлення та використання спеціальних світлових і звукових сигнальних пристроїв; суб'єкти господарювання, уповноважені здійснювати перевірку технічного стану транспортних засобів під час державного технічного огляду; об'єкти дорожнього сервісу; факти митного оформлення та нотаріального посвідчення угод щодо транспортних засобів та перебування їх під арештом¹.

На наш погляд, за об'єктами адміністративні процедури державної реєстрації можна класифікувати наступним чином: 1) адміністративні процедури державної реєстрації актів: нормативно-правових актів; актів цивільного стану; інших актів; 2) адміністративні процедури державної реєстрації майна: нерухомого майна; майна, на яке може бути поширений режим нерухомої речі (повітряні та морські судна, судна внутрішнього плавання, космічні об'єкти, а також інші речі, права на які підлягають державній реєстрації); рухомого майна, у т.ч. транспортних засобів; іншого майна; 3) адміністративні процедури державної реєстрації прав, обов'язків, заборон: речових прав на рухоме майно; речових прав на нерухоме майно; обтяжень (обмежень); інших прав, обов'язків, заборон.

Висновки. Таким чином, можна запропонувати авторську класифікацію адміністративних процедур державної реєстрації: 1) за функціональним призначенням; 2) за порядком здійснення адміністративних процедур державної реєстрації; 3) залежно від предмета діяльності; 4) законодавчий критерій; 5) за суб'єктами; 6) за об'єктами. При цьому основним критерієм класифікації адміністративних процедур державної реєстрації, на наш погляд, є суб'єктно-об'єктний.

¹ Степаненко, В.В. (2011). Система реєстраційних проваджень у діяльності Державної автомобільної інспекції МВС України. *Юридична Україна*, 5 (101), 37.